

■ GLOSSA

Tut be ideas

DAD AITA DERMONT

Igl è be in'idea da vulair prender anc da quest temp ils skis ed ir si tar la naiv. Igl è be ideas da metter flurs en-turn chasa, da picturar ils chavels, d'ir en vacanzas, da scriver si quai che va per staila, da vulair star cun tai questa saira.

Be ideas ch'ils pievels duaian s'unir, che l'industria stoppia flurir.

Igl è stà be in'idea da pretender ch'il mund saja radund, be in'idea dad ir silla glina.

Tge be in'idea? Las ideas èn essenzialas! Ellas ans dattan l'energia da star si mintga di e viver. Nossas atgnas ideas! Nus las duessan prender pli serius, crear dapli spazi per ellas. Ellas na creschan nimia be gista sin mintga chaglia!

... i vegnan adina puspè, quels dis da chaun, nua ch'insatgè sa muventa



en l'intern, la beglia sa tira ensemèn, en il stumi ina fora, il cor trembla. Jau sent ad ir il sang tras las avainas, in squitsch sin il pèz. Malsauna? Nua fai

propi mal?... Paziienza, magari gidi da bragir sin pigna, d'ir a spass suletta per la cuntrada, da sa durmentar sin in grip stgaurà dal sulegl e sa dasdar pir cun il ventin da la saira. Qua ma percorsch jau che jau hai tralaschè termins, conumans, la lavur. Jau sai gia las consequenzas: Reprimandas, culpas, temas, dubis, desperaziun...

Gist avant che jau vuless be anc ma sfundrar en la terra – nasch'la, l'idea.

Sco ina bella poppina! Ella m'avra puspè ils eglis ed il cor, dat forza. Jau la tegn en mia bratscha dastrusch sut il culiez, la contempl, charez, scutin en l'ureglia...

E bainbaud vegn il temp che jau la fatsch palaisa, plain entusiassem ma er in pau cun fastidi pertge ch'jau sai: Ella ma vegn a lischnar or da maun.

Lura è tut be pli ina dumonda da cletg.

Bleras ideas vegn jau da realisar

successivamain be suletta. Quai è lura dentant er gist lur fin. Bun.

Autras da mias ideas n'interessan nagin, stattan tar mai, ma curran suenter sco il cuaditsch e ma tegnan allerta.

Tschertinas van ora, vegnan dad ina vart proclamadas, ma al medem temp cumbattidas, stgarpadas, forsa anc scumandadas. Ma quai na las coppa betg, anzi, po dar che pli tard, tenor tgi che las venda, vegnani acceptadas, gea celebradas...

Ma lura sun jau gia ditg morta.

Jau vegn ad esser là cun collegas che han er gi ideas. Da quels vegnan bain inqual in a sa volver en la fossa vesend co che lur ideas vegnan surdovradas malamain da quels che han pussanza, vegnan defurmadas e manadas via sin ils mulins da quels che vulan be profiter dad ellas per lur agen satg.

Nus vegnin a rir il venter plain vesend quant serius ch'i han prendi tschertas da nossas ideas e fatg dad ellas ductrinas e leschas. La gliued las suonda sut paina, crai ch'ellas sajan realitad e serra uschia a sasez la via per sviluppar atgnas ideas.

E nus vegnin ad avair cumpassiun cun ils uffants, als quals nossas ideas vegnan chatschadas si gia cun ils emprims giugarets. Cun els che ston remagliar nossas ideas, er sch'ellas n'als interessan betg, ston emprender or dad ora las reglas che cumprovan che nus avain raschun, ston emprender sco bovs be per cuntanscher ils examens e cur ch'i han cuntanschi quels na sani betg pli ch'els avessan gi er atgnas ideas, na san betg pli tgi ch'els èn. Els sa tegnan er els vi da quai che als vegn ditg sco sche quai fiss sacro sanctum, cumbain che quai è in fund er tut be ideas.